

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

I.A. H. van de Kolk (SP)
(d.d. 6 juni 2024)

Nummer
4104

Onderwerp
Personeelstekorten en toenemende werkdruk bij Zuid-Hollandse OV-
bedrijven

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Personeelstekorten zijn aan de orde van de dag bij OV-bedrijven die het busvervoer verzorgen, zo ook in de Provincie Zuid-Holland. In sommige gevallen loopt dit tekort op dit moment al op tot 30 procent. Europa verplicht ons tot deze privatisering, terwijl dit grote gevolgen heeft voor de personeelstekorten en werkdruk van de buschauffeurs. De SP-fractie wil weten hoe het ervoor staat met de personeelstekorten in het busvervoer in onze Provincie.

- 1. Kunt u een overzicht geven van de huidige personeelstekorten bij OV-bedrijven die actief zijn in Zuid-Holland? Kunt u daarnaast een overzicht geven van de personeelstekorten bij OV-bedrijven die actief zijn in Zuid-Holland van de afgelopen 10 jaar?*

Antwoord

Personeelstekorten zijn een probleem in verschillende economische sectoren, zoals het onderwijs, de zorg en het openbaar vervoer. Het is een dynamisch probleem dat in de loop van de tijd verandert. Wij hebben geen inzicht in de totale personeelstekorten bij de OV-bedrijven die in Zuid-Holland werken. De vervoerbedrijven beschouwen het chauffeurstekort als concurrentiegevoelige informatie en delen die niet met de provincie.

De afgelopen tien jaar is het eenmaal tot grotere beperkingen van de dienstuitvoering gekomen, namelijk in 2023. De belangrijkste oorzaak moet worden gezocht in de door corona uitgestelde zorg, waardoor onder meer chauffeurs langer met klachten bleven 'lopen'. Dit leidde tot een hoger ziekteverzuim, dat door de krappe arbeidsmarkt niet volledig op te vangen was.

Chauffeurs hebben gemiddeld een hoge leeftijd: 50% is ouder dan 55 jaar. Aangezien het verzuim van ouderen hoger ligt dan het gemiddelde, is dit ook bij het openbaar vervoer merkbaar. Ook duurt het verzuim in deze leeftijdsgroep langer: volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek is de verzuimduur bij 25–35-jarigen gemiddeld 8,1 dagen en bij 55–65-jarigen gemiddeld 11,6 dagen.

2. *Wat onderneemt het college van Zuid-Holland om de tekorten aan gekwalificeerde buschauffeurs terug te dringen?*

Antwoord

Het personeelsbeleid is een taak van het betrokken vervoerbedrijf. In het Programma van Eisen voor een aanbesteding stelt de provincie kwalitatieve eisen aan het rijdend personeel.

3. *Kunt u voor ieder concessiegebied voor busvervoer in Zuid-Holland een overzicht geven van de actuele ziekteverzuimpercentages onder buschauffeurs? Is dit de afgelopen 10 jaar toegenomen of afgenomen?*

Antwoord

De vervoerbedrijven beschouwen verzuimpercentages als vertrouwelijke bedrijfsgegevens en delen die niet met de provincie.

4. *Wat zijn de voornaamste oorzaken van het ziekteverzuim onder buschauffeurs volgens Gedeputeerde Staten?*

Antwoord

Zie ons antwoord op vraag 1.

5. *Wat ondernemen de OV-bedrijven die actief zijn in Provincie Zuid-Holland om de werkdruk onder buschauffeurs terug te dringen?*

Antwoord

Volgens de van kracht zijnde cao voor het openbaar vervoer kan de werkdrukbeleving afnemen door onder andere individuele keuzemogelijkheden voor werktijden en roosters, pauzes en rijtijden. De in de roosters en dienstregelingen gehanteerde rij- en rusttijden worden nauwkeurig getoetst door roostercommissies binnen de vervoerbedrijven. Dit kan leiden tot aanpassing van rijtijden op gehele lijnen of delen daarvan.

6. *Wat zijn voor buschauffeurs de belangrijkste oorzaken van de ervaren werkdruk volgens gedeputeerde Staten?*

Antwoord

Zie ons antwoord op vraag 5.

7. *Wat kunt u als provinciebestuur doen om de werkdruk te verlagen?*

Antwoord

Een knelpunt voor de geplande rijtijden is de toenemende verkeersdruk. De provincie is hierover in overleg met andere wegbeheerders om de doorstroming van de bus te kunnen garanderen, zodat de werkdruk wordt gematigd en de reiziger een betrouwbare reistijd krijgt. Bovendien laten wij een onderzoek uitvoeren naar de grootste knelpunten in doorstroming om gerichte verbetermaatregelen te kunnen nemen. Daar waar doorstromingsmogelijkheden geen of te weinig resultaat opleveren kan soms een busroute worden aangepast om de rijtijd passend te houden voor het bieden van de gewenste aansluitingen.

8. *Hoeveel procent van de buschauffeurs in Zuid-Holland beschikt over een vast contract? En hoe is het verloop van dit percentage over de afgelopen 10 jaar?*

Antwoord

Wij weten niet welk deel van de chauffeurs een vast of een flexibel contract heeft, noch of ze in dienst van de vervoerder of een uitzendbureau zijn. Evenmin beschikken we over historische gegevens.

Elke vervoerder heeft een 'flexibele schil' nodig om schommelingen in beschikbaar personeel (door ziekte, vakantie of anderszins) op te vangen. Toen na de laatste coronalockdown de vraag naar openbaar vervoer zich herstelde, kregen de openbaar vervoer bedrijven te maken met een zeer krappe arbeidsmarkt waarop vrijwel geen (vast of flexibel) personeel was te vinden. De vervoerbedrijven hebben hun personeelsbeleid daarop aangepast en meer chauffeurs dan voorheen een vast contract gegeven.

Vervoerders maken op basis van de (veranderde) kenmerken van de concessie een keuze voor een bepaalde verhouding tussen de aantallen chauffeurs met vast en flexibel contract. Wij vragen en krijgen in de praktijk alleen bij aanbestedingen een gedetailleerd personeelsoverzicht. Dit bevat ook vertrouwelijke gegevens en wordt daarom alleen in het kader van de aanbestedingen gedeeld met de vervoerders die het bestek hebben.

9. *Hoeveel procent van de buschauffeurs in het regionale OV in Zuid-Holland wordt na een dienstverband van een jaar in vaste dienst genomen? Kunt u hier een overzicht van geven van de afgelopen 10 jaar?*

Antwoord

Het is ons niet bekend hoeveel procent van de buschauffeurs na een jaar in vaste dienst wordt genomen. Zoals in ons antwoord op vraag 8 staat, hebben vervoerbedrijven hun personeelsbeleid aangepast aan de arbeidsmarkt.

10. *Hoeveel procent van de buschauffeurs in het regionale OV in Zuid-Holland is in dienst van een uitzendbureau? Kunt u hier een overzicht van geven van de afgelopen 10 jaar?*

Antwoord

Zie ons antwoord op vraag 8.

Den Haag, 2 juli 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J. Smit